

ЗАШТИТА САМОХРАНОГ РОДИТЕЉА ОД ОТКАЗА УГОВОРА О РАДУ

Статус самохраног родитељ, који запослене у основној и средњој школи и дому ученика штити од отказа уговора о раду по основу вишка запослених, не мора се доказивати судском одлуком већ се и другим доказима може доказивати да је запослени у време доношења одлуке о отказу имао такав статус.

Из образложења:

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у радном односу на неодређено време код тужене школе, са 25% од пуног радног времена на радном месту наставника физичког васпитања. Тужилца је решењем тужене од 1. септембра 2011. године проглашена запосленим за чијим је радом престала потреба почев од наведеног датума. Решењем од 13. децембра 2011. године тужилци је отказан уговор о раду због престанка потребе за њеним радом и радни однос јој је престао даном исплате отпремнине, 30. децембра 2011. године, јер тужилци није могло бити обезбеђено остваривање других права запосленог за чијим је радом престала потреба, из члана 36. тада важећег Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика (у даљем тексту: ПКУ).

Школски одбор је одбио приговор тужилце на решење о отказу уговора о раду.

Тужена је у поступку доношења решења о отказу уговора о раду извршила бодовање на основу критеријума прописаних ПКУ: На основу уверења Центра за социјални рад од 4. јануара 2011. године, утврђено је да је 8. новембра 2005. године разведен брак тужилце и њеног супруга; да није одлучено о вршењу родитељског права; да тужилца самостално врши родитељско право и да се о деци непосредно брине и са њима живи у заједничком породичном домаћинству.

Из овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је извео правилан закључак да у конкретном случају није било услова да се примени отказни разлог из члана 179. став 1. тачка 9) тада важећег Закона о раду, а у вези са одредбама чл. 34. до 389. ПКУ, које искључује наступање отказног разлога јер тужилца као самохрани родитељ ужива посебну заштиту од отказа по основу вишка запослених, која је установљена ради обезбеђења социјалне сигурности и посебне заштите породице.

Жалбени наводи тужене у суштини се свде на указивање да битна чињеница – статус самохраног родитеља – није утврђена на основу правно ваљаних доказа, износећи тумачење да се ова чињеница у смислу одредбе члана 77. Породичног закона, може утврђивати само на основу одлуке суда. међутим, овај суд сматра да је релевантан стварни, реални статус тужилце који је постојао у време престанка радног односа, што се утврђује из потврде Центра за социјални рад, решење о разводу брака, које је тужена имала још у току поступка давања отказа уговора о раду, као и исказа сведока.

Уверење Центра за социјални рад о чињеницама о којима тај орган води службену евиденцију, у смислу одредбе члана 161. Закона о општем управном поступку, има значај јавне исправе. Поред тога, терет доказивања чињеница које образују основ за отказ уговора о раду и оправданост отказа лежи на послодавцу. С тим у вези, терет доказивања тврдње да су у уверењу неистинито утврђене чињенице и да су испуњени услови за отказивање уговора о раду по основу вишка запослених био је на туженој школи. (*Пресуда Апелационог суда у Нишу, Гж1. 245/16 од 4. фебруара 2016*)